

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

09 квітня 2020 р.

Київ

№ 213-р

Про надання дозволу
на узгоджені дії

Антимонопольний комітет України, розглянувши справу № 126-25/23-19-УД про узгоджені дії у вигляді виконання умов договору про спільну діяльність, укладеного між товариствами з обмеженою відповідальністю «Новус Україна» (м. Київ, ідентифікаційний код юридичної особи 36003603), «Вересень Плюс» (м. Кропивницький, Кіровоградська область, ідентифікаційний код юридичної особи 31774943), «Делікат Ритейл» (м. Черкаси, ідентифікаційний код юридичної особи 42908375), який регулює функціонування торговельно-закупівельного союзу (далі – ТЗС),

ВСТАНОВИВ:

I. Загальна інформація про узгоджені дії

Рішенням Антимонопольного комітету України № 531-р від 01 серпня 2019 року був наданий дозвіл ТОВ «Новус Україна», ТОВ «Вересень Плюс» і ТОВ «Делікат Ритейл» на створення товариства з обмеженою відповідальністю «Асоціація регіональних мереж» (далі – АРМ або ТОВ «АРМ») (м. Київ);

створення ТОВ «АРМ» є необхідним для функціонування ТЗС, який мають намір утворити учасники узгоджених дій;

отже, заявлені узгоджені дії здійснюються в рамках зазначеної вище концентрації на підставі договору про спільну діяльність, укладеного між ТОВ «Новус Україна», ТОВ «Вересень Плюс» і ТОВ «Делікат Ритейл» (далі – Договір), яким також регулюватиметься діяльність ТЗС;

метою створення ТЗС є спільна закупівля продовольчих та непродовольчих товарів учасниками узгоджених дій на умовах, передбачених Договором;

АРМ функціонуватиме як агент (на підставі відповідних агентських договорів) у відносинах між засновниками АРМ (далі – Учасниками) та виробниками / постачальниками продовольчих / непродовольчих товарів (далі – Постачальниками), які відповідатимуть критеріям, розробленим та затвердженим Учасниками, а також між Постачальниками та іншими торговельними мережами (Контрагентами), які матимуть намір приєднатися до ТЗС та відповідатимуть критеріям, розробленим та затвердженим Учасниками;

зміст узгоджених дій, відповідно до умов Договору, полягає в:

укладенні договорів із постачальниками через посередництво АРМ на однакових закупівельних та комерційних умовах для всіх Учасників.

Відповідно до Договору про спільну діяльність (ст. 2.3) та Агентського договору (ст. 1.3) однакові закупівельні та комерційні умови включають в себе:

[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]

проведення переговорів та сприяння укладенню договорів із Постачальниками з метою закупівлі всіх товарних груп продовольчих (непродовольчих) товарів, визначених Політикою відбору та співпраці з контрагентами, затвердженою Компанією; *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*;

проведення спільних маркетингових акцій (у разі прийняття всіма Учасниками рішення про проведення відповідних акцій);

[інформація зазначена заявником, як конфіденційна];

учасники також домовляються, що вони утримуватимуться, а також забезпечать, щоб пов'язані з ними особи утримувались протягом періоду, в який Учасники або пов'язані з ними особи є учасниками Компанії, та протягом 3 (трьох) років після дати, якою Учасники або пов'язані з ними особи припиняють бути учасниками Компанії, від таких дій:

здійснювати або будь-яким чином сприяти третім особам здійснювати діяльність, яку здійснює Компанія;

створювати та/або бути учасником Компанії, що здійснює діяльність, яку здійснює Компанія.

Учасниками узгоджених дій (ТЗС) та ініціаторами укладення Договору, який містить положення про узгоджені дії, є ТОВ «Новус Україна», ТОВ «Вересень плюс», ТОВ «Делікат Ритейл».

За інформацією учасників узгоджених дій:

виконання агентського договору, а саме, надання ТОВ «АРМ» послуг за обсягом, визначеним агентським договором, є узгодженими діями;

якщо в майбутньому ТОВ «АРМ» (ТЗС) надаватиме агентські послуги будь-яким іншим торговельним мережам (Контрагентам), учасниками узгоджених дій виступатимуть: ТОВ «Новус Україна», ТОВ «Вересень плюс», ТОВ «Делікат Ритейл», ТОВ «АРМ» та відповідні Контрагенти;

географічні межі узгоджених дій – територія України;

тривалість узгоджених дій: 3 (три) роки з моменту підписання Договору;

мета та очікувані результати узгоджених дій:

учасники узгоджених дій є порівняно невеликими та регіональними торговельними мережами, у той час як на ринку роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами присутні декілька потужних національних торговельних мереж. За рахунок значних обсягів закупівлі, а також наявності магазинів на всій території України такі великі торговельні мережі мають змогу отримувати певні преференції від постачальників та найкращі умови поставки товару порівняно з невеликими та регіональними торговельними мережами;

очікується, що створення ТЗС дозволить учасникам узгоджених дій ефективно конкурувати з великими торговельними мережами. Поряд із цим, створення ТЗС спрямоване на сприяння конкуренції та забезпечення розвитку невеликих та регіональних торговельних мереж; забезпечення споживачів якісними товарами за нижчою ціною; забезпечення постачальників додатковими каналами збуту продукції; сприяння зменшенню витрат постачальників, що має відобразитися на собівартості продукції; сприяння розвитку та виходу на ринок регіональних та невеликих постачальників;

створення ТЗС покликане підвищити ефективність торговельних відносин та призвести до взаємовигідних наслідків для роздрібних мереж і постачальників та, як результат, для споживачів;

господарська діяльність ТОВ «АРМ» (ТЗС) буде здійснюватись на підставі:

1. Статуту ТОВ «АРМ» і Договору про спільну діяльність, сторонами якого є ТОВ «Новус Україна», ТОВ «Вересень плюс», ТОВ «Делікат Ритейл».

2. Агентського договору, який буде укладатись між ТОВ «АРМ», як Агентом, й учасниками узгоджених дій та іншими торговельними мережами (Контрагентами).

Відповідно до умов цього договору Контрагент, який бажає здійснювати закупівлю широкого асортименту продовольчих та непродовольчих товарів на найбільш вигідних комерційних умовах, доручає Агенту провести переговори з виробниками та постачальниками продовольчих / непродовольчих товарів та сприяти укладенню угод стосовно закупівлі продовольчих / непродовольчих товарів на найбільш вигідних комерційних умовах.

3. Політики відбору та співпраці з Контрагентами, яка визначає критерії відбору та умови співпраці з Контрагентами.

4. Політики відбору та співпраці з Постачальниками, яка визначає критерії відбору та умови співпраці з Постачальниками.

5. Регламенту проведення аудиту виробництва товарів, що є внутрішнім документом ТОВ «АРМ», який регламентує проведення аудиту виробництва товарів Постачальників на прозорих та недискримінаційних умовах.

6. Протоколу (меморандуму) переговорів, у якому будуть фіксуватись домовленості між ТОВ «АРМ» та Постачальниками щодо умов продажу товарів на користь Контрагента.

II. Інформація про відносини контролю учасників узгоджених дій

За інформацією учасників узгоджених дій:

ТОВ «Новус Україна» здійснює роздрібну реалізацію продовольчих та непродовольчих товарів через торговельну мережу «NOVUS» у містах Житомир, Корець (Рівненська обл.), Рівне, Тернопіль, Черкаси, Київ, Бориспіль (Київська обл.), Буча (Київська область), Бровари (Київська обл.), Вишневе (Київська обл.), Біла Церква (Київська обл.) й Ірпінь (Київська обл.) та пов'язане відносинами контролю із суб'єктами господарювання, які утворюють Групу Новус, а саме:

суб'єктами господарювання – резидентами України, які здійснюють діяльність із: організації будівництва житлових будинків та комерційної нерухомості в місті Київ; операцій із цінними паперами; управління корпоративними правами в межах Групи; надання посередницьких послуг (укладення агентських договорів із забудовниками) у межах міста Київ; інвестування в будівництво; продажу нерухомості в місті Київ; надання в оренду нерухомості в межах Групи; надання в оренду техніки (будівельного крана) у межах Київської області; надання в оренду нежитлових приміщень у межах Київської області, міст Бориспіль, Тернопіль, Київ, Вишневе, Рівне; утримання житлових будинків; будівництва зернового терміналу;

суб'єктами господарювання – резидентами України, які не здійснюють господарської діяльності;

кінцевими бенефіціарними власниками ТОВ «Новус Україна» є фізичні особи – громадяни Литви;

ТОВ «Вересень плюс» (Файно Маркет – мережа супермаркетів поблизу будинку), яке здійснює роздрібну реалізацію продовольчих та непродовольчих товарів через торговельну мережу Вересень у межах Кіровоградської області;

ТОВ «Вересень плюс» пов'язане відносинами контролю лише із:

суб'єктом господарювання – резидентом України, який здійснює діяльність із забезпечення трудовими ресурсами, надання персоналу відповідно до договорів для виконання певних робіт на території замовника (аутстафінг) у межах міста Київ;

фізичними особами – громадянами України;

ТОВ «Делікат Ритейл» (створено 26 березня 2019 року) здійснює діяльність із роздрібною торгівлю продовольчими та непродовольчими товарами;

ТОВ «Делікат Ритейл» пов'язане відносинами контролю із:

фізичними особами – підприємцями Олійник Ю.П. та Хелетей О.П. (далі – Група Делікат Ритейл), які в Україні протягом 2017 – 2018 років здійснювали діяльність із роздрібною реалізацією продовольчих та непродовольчих товарів через торговельну мережу «Делікат» у місті Черкаси, селі Червона Слобода (Черкаський р-н, Черкаська обл.), місті Сміла (Черкаська обл.);

суб'єктами господарювання – резидентами України, які здійснюють діяльність із надання в оренду обладнання, нежитлової нерухомості в місті Черкаси; виробництва та оптової реалізації непродовольчих товарів.

III. Опис задіяних ринків

За інформацією заявників:

узгоджені дії будуть поширюватись на регіональні ринки¹:

- роздрібною реалізацією продовольчих чи непродовольчих товарів у межах: міста Корець Рівненської обл.; міст Рівне, Житомир, Тернопіль; міст Київ та Буча, Бориспіль, Бровари, Вишневе, Біла Церква, Ірпінь Київської області; міст Кропивницький та Знам'янка, Олександрія, Світловодськ Кіровоградської області; Кіровоградської області (смт Побузьке Голованівського р-ну, м. Благовіщенське, с. Созонівка та Соколівське Кропивницького р-ну, смт Добровеличківка та м. Помічна Добровеличківського р-ну, с. Суботці, с. Богданівка та Дмитрівка Знам'янського р-ну, м. Мала Виска та с. Велика Виска Маловиського р-ну, смт Олександрівка Олександрівського р-ну, смт Новоархангельськ та с. Торговиця Новоархангельського р-ну, смт Вільшанка Вільшанського р-ну, смт Компаніївка Компаніївського р-ну, м. Бобринець Бобринецького р-ну, смт Новгородка Новгородського району, м. Новоукраїнка, смт Завалля та м. Гайворон Гайворонського р-ну, смт Нова Прага Олександрівського р-ну); міста Кривий Ріг Дніпропетровської обл., міста Черкаси (включаючи с. Червона Слобода) та міста Сміла Черкаської обл.;

- оптовою реалізацією продовольчих та непродовольчих товарів (для виробників / постачальників регіональних товарів) у межах Київської, Рівненської, Житомирської, Тернопільської, Кіровоградської, Черкаської та Дніпропетровської областей.

Щодо регіональних ринків роздрібною реалізацією продовольчих чи непродовольчих товарів:

частка Групи Новус на ринку роздрібною реалізацією продовольчих та непродовольчих товарів за підсумками 2017 – 2018 років та 9 міс. 2019 року не перевищує *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотків щодо кожного регіонального ринку окремо;

частка Групи Вересень Плюс на ринку роздрібною реалізацією продовольчих та непродовольчих товарів за підсумками 2017 – 2018 років та 9 міс. 2019 року не перевищує *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотків щодо кожного регіонального ринку окремо;

частка Групи Делікат Ритейл на ринку роздрібною реалізацією продовольчих та непродовольчих товарів за підсумками 2017 – 2018 років та 9 міс. 2019 року не перевищує *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотків щодо кожного регіонального ринку окремо.

Між діяльністю учасників узгоджених дій (Групи Новус та Групи Делікат Ритейл) з роздрібною реалізацією продовольчих та непродовольчих товарів існує перетинання лише в межах міста Черкаси, на якому сукупні частки за підсумками 2017 – 2018 років та 9 міс. 2019 року не перевищують *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотків.

¹ Відповідно до політики відбору контрагентів, у разі якщо Контрагент (торговельна мережа) приймає для себе рішення про співпрацю з ТОВ «АРМ», має намір укласти агентський договір, такий Контрагент має отримати дозвіл Комітету. У зв'язку із цим географічні межі та ринки, на які поширюються узгоджені дії, можуть бути розширені.

На регіональних ринках роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами присутні декілька потужних національних торговельних мереж, які дають змогу відчувати конкуренцію учасникам узгоджених дій.

Щодо регіональних ринків оптової реалізації продовольчих та непродовольчих товарів:

- сукупні частки учасників узгоджених дій на ринках закупівлі товарів в оптових постачальників (загальнодержавний ринок) та в межах Черкаської області (регіональний ринок) за підсумками 2017 – 2018 років та 9 міс. 2019 року є незначними;

- залежно від обсягу закупок у 2018 році, постачальники були класифіковані на три групи: до 0,5 млн грн; від 0,5 млн до 10 млн грн; більше 10 млн грн, умовно малі, середні та великі, відповідно;

- структура постачальників за обсягом закупівель:

Таблиця 1

Учасники узгоджених дій	<0,5 млн, шт.	0,5 млн - 10 млн, шт.	>10 млн, шт.	Загалом, шт.
ТОВ «Новус Україна»	[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]			
ТОВ «Делікат Ритейл»	[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]			
ТОВ «Вересень плюс»	[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]			
Загалом	[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]			

- основні конкуренти учасників узгоджених дій на регіональних ринках роздрібної реалізації продовольчих та непродовольчих товарів: місцеві магазини, ринки; торговельні мережі: Велмарт, Сільпо, Sim 23, Наш край, АТБ, Рукавичка, Фуршет, ЕКО-маркет, Маркет опт, Малина й Велика Кишеня;

- отже, на регіональних ринках роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами присутні декілька потужних національних торговельних мереж, які дають змогу відчувати конкуренцію учасникам узгоджених дій.

IV. Вплив узгоджених дій на товарні ринки України

Відповідно до статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Антиконкурентними узгодженими діями, зокрема, визнаються узгоджені дії, які стосуються:

- 1) встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товарів;
- 2) обмеження ринків товарів;
- 3) розподілу ринків чи джерел постачання за територіальним принципом, асортиментом товарів, обсягом їх реалізації чи придбання, за колом продавців, покупців або споживачів чи за іншими ознаками;
- 4) усунення з ринку або обмеження доступу на ринок (вихід з ринку) інших суб'єктів господарювання, покупців, продавців;
- 5) застосування різних умов до рівнозначних угод з іншими суб'єктами господарювання, що ставить останніх у невігідне становище в конкуренції;
- 6) укладення угод за умови прийняття іншими суб'єктами господарювання додаткових зобов'язань, які за своїм змістом або згідно з торговими та іншими чесними звичаями в підприємницькій діяльності не стосуються предмета цих угод;

7) суттєвого обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання на ринку без об'єктивно виправданих на те причин.

Відповідно до статті 10 Закону узгоджені дії, передбачені статтею 6 цього Закону, можуть бути дозволені відповідними органами Антимонопольного комітету України, якщо їх учасники доведуть, що ці дії сприяють, зокрема:

- вдосконаленню виробництва, придбанню або реалізації товару;
- техніко-технологічному, економічному розвитку;
- розвитку малих або середніх підприємств;
- розробленню та застосуванню уніфікованих технічних умов або стандартів на товари;
- раціоналізації виробництва.

Узгоджені дії, передбачені в частині першій цієї статті, не можуть бути дозволені органами Антимонопольного комітету України, якщо конкуренція суттєво обмежується на всьому ринку чи в значній його частині.

Угоди про спільну закупівлю менш імовірно можуть створювати ризики для конкуренції, якщо сторони не мають ринкової влади на ринку (ринках) реалізації.

Домовленості про спільну закупівлю товарів не вважаються такими, що обмежують конкуренцію по суті. Для належної оцінки впливу заявлених узгоджених дій на конкуренцію слід проаналізувати можливі ефекти заявлених узгоджених дій на кожен із задіяних ринків, з урахуванням всієї сукупності факторів та чинників.

У частині першій статті 6 Закону зазначено основні негативні наслідки для конкуренції, які можуть виникнути внаслідок узгоджених дій, зокрема:

- недопущення (стосується негативного впливу на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною);
- усунення (внаслідок чого може повністю зникнути конкуренція);
- обмеження (внаслідок чого наявна чи потенційна конкуренція на задіяних ринках залишається, але індивідуальна свобода суб'єктів господарювання визначати власну ринкову поведінку, а також ефективність функціонування системи вільного ринку знизиться тією чи іншою мірою);

зазначене вище хоча й не є метою заявлених узгоджених дій, але може бути наслідком від заявлених узгоджених дій для діючих чи потенційних конкурентів або постачальників учасників узгоджених дій.

За інформацією заявників, учасники узгоджених дій не будуть:

- узгоджувати роздрібні ціни реалізації товарів;
- відповідно до пункту 2.8 Договору про спільну діяльність учасники домовляються, що вони *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*;
- сприяти обмеженню виробництва товарів Постачальників;
- відповідно до пункту 2.9 Договору про спільну діяльність *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*;
- вчиняти дії щодо розподілу ринків (*[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* та *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*). *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* Учасники і ТОВ «АРМ» здійснюватимуть свою діяльність, керуючись принципами відкритості та недискримінації, а отже, готові до співпраці з будь-якими постачальниками та контрагентами, що відповідають затвердженим умовам та критеріям;

Отже, заявлені узгоджені дії не можуть вважатися такими, що обмежують конкуренцію, але потребують комплексного аналізу, враховуючи можливий вплив на задіяні ринки.

Щодо ринкової влади учасників узгоджених дій:

відповідно до Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного

комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 лютого 2002 року № 27-р (далі – Типові вимоги), дозволяються і не потребують дозволу органів Антимонопольного комітету України будь-які горизонтальні, конгломератні або змішані узгоджені дії, крім випадків, зазначених у пункті 2.2 Типових вимог, за наявності водночас таких умов:

- жоден із суб'єктів господарювання, до складу яких входять учасники узгоджених дій, не займає монопольного (домінуючого) становища на будь-якому задіяному ринку товару і не має виключних або переважних прав чи повноважень від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктів природної монополії чи інших монопольних утворень;

- сукупна частка на ринку всіх суб'єктів господарювання, до складу яких входять учасники горизонтальних, змішаних узгоджених дій, на будь-якому задіяному ринку товару не досягає 15 відсотків;

сукупні частки учасників концентрації на регіональних ринках роздрібною реалізації продовольчих та непродовольчих товарів за 9 міс. 2019 року не перевищують *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотків щодо кожного ринку окремо;

сукупна частка учасників узгоджених дій на загальнодержавному ринку оптової закупівлі продовольчих товарів за 9 міс. 2019 року становить *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотка, непродовольчих товарів – менше одного відсотка;

частки учасників узгоджених дій на регіональних ринках оптової закупівлі товарів є незначними;

як зазначалось вище, між діяльністю учасників узгоджених дій (Групи Новус та Групи Делікат Ритейл) із роздрібною реалізації продовольчих та непродовольчих товарів існує суміщення лише в межах міста Черкаси, на якому сукупні частки за підсумками 2017 – 2018 років та 9 міс. 2019 року не перевищують *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотків;

частки на інших регіональних ринках із роздрібною реалізації продовольчих та непродовольчих товарів також є незначними;

отже, кожен учасник узгоджених дій окремо та всі разом не володіють ринковою владою на відповідних задіяних регіональних ринках обох рівнів: як оптової закупівлі, так і роздрібною реалізації продовольчих (крім незначного перевищення, а саме *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотка на ринку роздрібною реалізації продовольчих товарів у межах м.Черкаси) та непродовольчих товарів та, відповідно, не здатні вчиняти дії, що можуть призвести до усунення чи обмеження конкуренції.

Щодо зменшення ціни для споживачів:

ТОВ «АРМ» створюється, зокрема, з метою забезпечення споживачів якісними товарами за нижчою ціною. Учасники узгоджених дій саме мають на меті зменшити роздрібні ціни для споживачів (у разі отримання кращих умов від постачальників), щоб бути здатними конкурувати з великою кількістю конкурентів, зокрема, з потужними національними мережами. З огляду на відсутність ринкової влади на жодному регіональному ринку роздрібною торгівлі продовольчими / непродовольчими товарами та велику кількість конкурентів, немає об'єктивних підстав вважати, що роздрібні ціни для споживачів не будуть зменшені в разі отримання кращих закупівельних умов від постачальників;

оскільки учасники узгоджених дій не володіють ринковою владою на жодному задіяному регіональному ринку реалізації продовольчих та непродовольчих товарів та зазнають значної конкуренції від великої кількості конкурентів (торговельних мереж, магазинів біля дому, ринків тощо), вони мають об'єктивні стимули для зниження роздрібною ціни для споживачів, щоб бути конкурентними на відповідних ринках роздрібною реалізації товарів;

разом із тим заявники прямо обумовили зменшення роздрібної ціни для споживачів у Договорі про спільну діяльність (зокрема п. 2.7 Договору про спільну діяльність *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*);

орієнтовні розрахунки зменшення ціни за період протягом *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* місяців із дати отримання дозволу Комітету та початку діяльності ТОВ «АРМ» для кінцевого споживача, які надані в листі № *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*;

щодо можливого усунення з ринку або обмеження доступу на ринок конкурентам-покупцям (торговельним мережам):

для оцінки ризиків обмеження доступу інших торговельних мереж-конкурентів до постачальників необхідно взяти до уваги:

- частки учасників узгоджених дій на ринку(ах) закупівлі, тобто оцінити ступінь закупівельної сили;

- кількість постачальників та наявність / відсутність перешкод для доступу на ринок постачальників;

як було зазначено вище, частки учасників узгоджених дій на загальнодержавному та регіональних ринках оптової закупівлі продовольчих та непродовольчих товарів є незначними, а на ринках оптової торгівлі продовольчими / непродовольчими товарами діє велика кількість постачальників, бар'єри для входу на ринок відсутні;

домовленості між учасниками узгоджених дій та постачальниками не передбачатимуть жодних умов ексклюзивності. Діяльність ТОВ «АРМ» жодним чином не обмежуватиме доступу до постачальників інших торговельних мереж-конкурентів, що не є контрагентами ТОВ «АРМ», а постачальників – до таких торговельних мереж;

отже, заявлені узгоджені дії не призведуть до обмеження доступу або усунення з ринку конкурентів-покупців (торговельних мереж) шляхом обмеження їх доступу до постачальників.

Щодо ризиків обмеження конкуренції на ринках роздрібної торгівлі,

оскільки учасники узгоджених дій здійснюють діяльність на різних територіальних ринках, перетинання є лише в місті Черкаси між Групою Новус та Групою Делікат, де сукупні частки не призводять до виникнення ринкової влади та, відповідно, до будь-якого обмеження конкуренції, заявлені узгоджені дії не створюють ризиків для конкуренції на ринках роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами.

Щодо ризиків змови, обміну конфіденційною інформацією:

регулярний обмін інформацією щодо ціни, обсягів продажу, домовленостей про знижки є одним із кроків до узгодження ціни та може бути використаний для того, щоб усунути цінову конкуренцію;

учасники узгоджених дій зазначають, що вони здійснюватимуть свою господарську діяльність незалежно один від одного, у тому числі самостійно встановлюватимуть роздрібну ціну продажу продовольчих та непродовольчих товарів. Крім того, *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*;

крім того, заявники погоджуються *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*»;

заявники підтверджують, що в протоколі (меморандумі) між ТОВ «АРМ» та відповідним постачальником буде зазначено:

[інформація зазначена заявником, як конфіденційна].

Тобто, за заявленою інформацією, узгоджені дії не призведуть до змови на ринку (ринках) роздрібної реалізації продовольчих / непродовольчих товарів, зокрема, щодо встановлення цін реалізації товарів, а також не матимуть негативного впливу на конкуренцію на ринках роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами.

Оцінка впливу на вертикальні ринки:

за інформацією заявників:

щодо ризику обмеження виробництва, техніко-технологічного розвитку:

оскільки за підсумками 9 міс. 2019 року сукупні частки учасників узгоджених дій на загальнодержавних ринках оптової закупівлі продовольчих та непродовольчих товарів і на кожному регіональному ринку оптової закупівлі товарів є незначними, учасники узгоджених дій не володіють ринковою владою на ринках оптової закупівлі. Відповідно, малоймовірно, що заявлені узгоджені дії можуть призвести до таких обмежувальних ефектів на конкуренцію, як: зниження якості, зменшення інновацій тощо;

разом із тим, за інформацією заявників, заявлені узгоджені дії матимуть позитивні ефекти для постачальників, серед іншого: збільшення товарообороту, доступ до нових ринків збуту, скорочення витрат, зростання вартості бізнесу, збільшення доходу.

За інформацією заявників, економічний ефект для постачальників від створення ТЗС: отримання переваг для постачальників у результаті співпраці із ТЗС, а не з кожною роздрібною мережею окремо, є:

[інформація зазначена заявником, як конфіденційна];

учасники узгоджених дій планують досягти збільшення товарообороту через доступ до нових ринків збуту;

ринок споживчих товарів різниться за регіонами та типами населених пунктів. У кожному окремому регіоні споживач має власну чутливість до цін, рівень доходів, сезонність доходів, сезонність витрат, структуру потреб, можливість пересування (на власному автомобільному / громадському транспорті / пішки). Крім особливостей споживача, кожен регіон характеризується наявністю локальних виробників, станом інфраструктури, ступенем ризиків фальсифікації товарів тощо;

з огляду на відмінності між конкретними регіонами торговельні мережі (у тому числі роздрібні), крім найбільших мереж, є досить локалізованими;

вихід на нові ринки збуту для менших постачальників, які не співпрацюють із найбільшими мережами, є проблематичним через недостатність ресурсів для подолання бар'єра входження на ринок;

у свою чергу, створення ТЗС відкриє для кожного з постачальників однієї з роздрібних мереж ринки збуту усіх трьох роздрібних мереж, що сприятиме створенню більш конкурентного середовища. Для невеликих постачальників відкривається можливість співпрацювати з іншими роздрібними мережами;

у разі утворення ТЗС, одним із позитивних ефектів для постачальників може бути те, що постачальнику відкривається доступ до співпраці з тими роздрібними мережами в рамках ТЗС, з якими до цього співпраця не здійснювалась;

однією з ключових конкурентних переваг для роздрібної мережі є ширина асортименту та рівень цін порівняно з іншими мережами;

розвиваючи асортимент представлених на полицях товарів, кожна з роздрібних мереж матиме змогу розмістити на своїх полицях нові бренди, з якими вже співпрацюють інші учасники ТЗС, що призведе до збільшення обсягів закупівель для ряду постачальників;

налагодження клієнтських відносин із новими постачальниками спонукатиме роздрібні мережі активно залучати їхню продукцію на полиці, зважаючи на стратегію підвищення конкурентних переваг роздрібних мереж за рахунок асортименту;

обсяг, у якому роздрібні мережі можуть залучити нових постачальників, насамперед залежить від попиту в рамках окремих груп товарів;

налагодження ділових відносин із новими постачальниками спонукатиме роздрібні мережі для збільшення товарообороту та розвитку конкурентної переваги широти асортименту;

організація відносин із постачальниками в рамках ТЗС дозволить запропонувати останнім переваги, які більш наближені до тих, що надають найбільші мережі, тобто ширша

географія представлення на ринку та більший обсяг закупок. Отже, постачальники матимуть підстави для покращення комерційних умов для роздрібних мереж. У свою чергу, роздрібні мережі матимуть змогу зменшити ціни для споживачів;

зважаючи на обернену кореляцію між індексом споживчих цін та обсягом споживання, очікується поступове зростання обсягів закупівель роздрібними мережами;

для постачальників це означатиме збільшення доходу та прискорення оборотності виручки;

постачальники зазнають істотних витрат, пов'язаних із реалізацією власної продукції на користь покупців (у тому числі роздрібних мереж). До таких витрат належать витрати на маркетинг, проведення переговорів, оформлення документів, логістичні витрати та інші;

за результатами дослідження інформації фінансової звітності постачальників роздрібних мереж із бази даних Ruslana встановлено, що збутові витрати становлять близько *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* відсотків обороту;

організація ТЗС передбачає формування простої стандартизованої для всіх роздрібних мереж та постачальників системи закупок на кожному з етапів – від попередніх переговорів до фізичного виконання поставки між постачальником та роздрібною мережею, що призведе до скорочення витрат постачальників на адміністрування збуту;

також організація ТЗС передбачає утворення дистрибуційних центрів у кожному з регіонів присутності роздрібних мереж, що призведе до економії логістичних витрат постачальників. Наприклад, постачальник зможе отримати економію на доставці, якщо вантажний автомобіль буде завантажений повністю та матиме одне місце доставки;

очікується, що в довгостроковій перспективі ТЗС буде виступати в ролі помітного конкурента для найбільших торговельних мереж та, відповідно, сприятиме розвитку конкуренції між торговельними мережами під час закупівель товарів;

переваги, пов'язані з утворенням ТЗС (доступ до нових ринків збуту, входження до більшої кількості мереж, врівноваження структури збуту продукції), матимуть позитивний вплив під час аналізу ризиків діяльності постачальників з боку потенційних інвесторів чи кредиторів та сприятимуть зростанню вартості бізнесу постачальників.

Заявники вважають, що позитивні ефекти від діяльності ТОВ «АРМ» (лист № *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*) будуть досягнуті протягом *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* місяців із дати отримання дозволу Комітету та початку діяльності ТОВ «АРМ».

V. Опитування учасників задіяних ринків

У рамках розгляду справи були опитані постачальники учасників узгоджених дій, які зазначили, що вбачають такі негативні наслідки узгоджених дій:

1. Створення ситуацій, за яких ринкова влада учасників узгоджених дій (Вересень Плюс та Делікат Рітейл) дозволить вимагати від виробників / постачальників товарів умов у договорах поставки, що ідентичні умовам поставки для більшої мережі – Новуса та його постачальників.

У відповідь на це застереження заявники зазначають, що діяльність ТОВ «АРМ» не передбачає ідентичності всіх умов договорів поставки для ТОВ «Новус Україна», ТОВ «Вересень плюс» і ТОВ «Делікат Рітейл»;

жоден з учасників узгоджених дій окремо та всі разом не володіють ринковою владою та, відповідно, не здатні нав'язувати постачальникам свої умови. Укладення договорів із постачальниками відбувається шляхом переговорного процесу. Крім того, деякі постачальники укладають тільки власні типові договори поставки;

зміст узгоджених дій передбачає, що договори поставки ТОВ «Вересень плюс» і ТОВ «Делікат Рітейл» будуть ідентичними з договорами поставки ТОВ «Новус Україна» тільки

стосовно *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*. ТОВ «АРМ» також проводитиме переговори з постачальниками з метою координації *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* для Заявників. Проте слід зауважити таке:

[інформація зазначена заявником, як конфіденційна];

ТОВ «АРМ» не проводитиме переговорів із постачальниками стосовно будь-яких інших умов договорів поставки. Отже, діяльність ТОВ «АРМ» не передбачає ідентичності всіх умов договорів поставки ТОВ «Вересень плюс» і ТОВ «Делікат Ритейл» із договорами поставки ТОВ «Новус Україна».

2. У випадку об'єднання торговельні мережі можуть створити тиск на постачальників, а саме: щодо отримання цін, нижчих ніж у конкурентів, що призводить до зниження рентабельності виробництва; отримання вигідніших для себе комерційних умов порівняно з іншими контрагентами (значне відтермінування оплати поставлених товарів, отримання бонусів тощо), велика система штрафних санкцій для постачальника.

У відповідь на це застереження заявники зазначають, що заявлені узгоджені дії не призведуть до зниження рентабельності виробництва постачальників.

Учасники узгоджених дій зазначають, що їхні сукупні частки на ринках оптової закупівлі товарів (як на загальнодержавному, так і на регіональних) свідчать про те, що вони не здатні чинити жодного тиску на постачальників із метою отримання комерційних умов придбання товарів, які можуть призвести до нерентабельності виробництва. Крім того, ринки роздрібної реалізації товарів є висококонкурентними, тобто для постачальників наявні альтернативні канали збуту товарів, а Заявники зазнають значної конкуренції від великої кількості гравців-конкурентів. Зазначені фактори та структура ринку є об'єктивними чинниками, що не дозволяють Заявникам встановлювати будь-які необ'єктивні умови придбання товарів, що не відповідають конкурентним засадам здійснення господарської діяльності;

заплановані узгоджені дії передбачають такі переваги для постачальників: збільшення товарообороту, доступ до нових ринків збуту, скорочення витрат, зростання вартості бізнесу, збільшення доходу тощо;

крім того, питання штрафних санкцій *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*.

3. На думку постачальників, потенційно, навіть у разі залишення всіх комерційних умов з АРМ на рівні з наявними договорами, комерційної вигоди або полегшення роботи постачальника, у т. ч. операційної діяльності, не вбачається, тим більше не вбачається економічної вигоди в разі очікування АРМ від постачальників зниження ціни.

У відповідь на це застереження заявники зазначають, що заявлені узгоджені дії матимуть позитивні ефекти на комерційну вигоду для постачальників, про що вони зазначили в листі № *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* (опис позитивних ефектів для постачальників наведено вище).

4. Регіональні постачальники висловили занепокоєння щодо ризику їх усунення або обмеження доступу на ринок.

У відповідь на це застереження заявники зазначають, що:

А) для цілей підготовки заяви та відповіді на застереження, під регіональними постачальниками заявники розуміють тих постачальників, які *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*:

[інформація зазначена заявником, як конфіденційна].

Також, на думку Заявників, до регіональних постачальників можуть належати *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*.

Б) Встановлено категорії регіональних товарів, стосовно яких торговельні мережі не уповноважують ТОВ «АРМ» вести переговори з постачальниками з метою сприяння укладення угод щодо спільної закупівлі;

відповідно до Політики відбору та співпраці з контрагентами, наступні категорії Регіональних товарів не віднесені до переліку товарів, стосовно яких Заявники можуть уповноважити ТОВ «АРМ» вести переговори з постачальниками та укладати угоди щодо спільної закупівлі: *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*. Отже, стосовно зазначених категорій товарів кожен Заявник повинен самостійно вести переговори з регіональними постачальниками та домовлятися про комерційні умови придбання;

в) учасники мають право купувати товари як у національних постачальників, так і в регіональних

5. Регіональні постачальники зауважили, що для них в обсягах закупівлі регіональні мережі мають питому вагу, та в разі розірвання з ними договорів поставки вони суттєво втратять обсяги продажів та на регіональному рівні для деяких постачальників не існує суб'єктів господарювання, які зможуть повноцінно замінити за обсягами закупівлі товарів таких контрагентів, як Вересень Плюс та Делікат.

У відповідь на це застереження заявники зазначають, що за загальним правилом, передбаченим пунктом 3.1.8 Агентського договору, *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*. Проте, з метою захисту інтересів регіональних постачальників, Учасники домовились, що цей пункт не поширюється на *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]*.

Отже:

учасники узгоджених дій без будь-яких обмежень матимуть право й надалі купувати товари в малих та середніх підприємств, які є їх регіональними постачальниками;

учасники узгоджених дій без будь-яких обмежень матимуть право в майбутньому встановлювати договірні відносини та купувати товари в малих та середніх підприємств, які є потенційними регіональними постачальниками.

Заявники зазначають, що відсутні будь-які обмеження або дискримінаційні умови для встановлення співпраці між ТОВ «АРМ» та регіональними постачальниками.

Політика відбору та співпраці з постачальниками не передбачає жодних обмежень або дискримінаційних умов для встановлення співпраці між ТОВ «АРМ» і регіональними постачальниками. Крім того, відсутні будь-які дискримінаційні умови, що можуть бути підставами для припинення договірних відносин між регіональними постачальниками та Учасниками. Іншими словами, наявні регіональні постачальники, за умови відповідності єдиним для всіх критеріям відбору та надання комерційної пропозиції, що відповідає інтересам Учасника(ів), можуть продовжувати співпрацю з відповідним Учасником(ами) через посередництво ТОВ «АРМ», а потенційні регіональні постачальники – встановити співпрацю з Учасниками через посередництво ТОВ «АРМ».

Крім того, заявники зазначають, що регіональні постачальники, які не відповідають критеріям Політики відбору та співпраці з постачальниками, мають право продовжити (встановити) договірні відносини безпосередньо з торговельними мережами.

[інформація зазначена заявником, як конфіденційна].

Крім того, заявники зазначили, що:

обсяги закупівлі регіональних товарів Заявниками є незначними;

частки Учасників на регіональних ринках оптової закупівлі товарів є незначними;

частки регіональних товарів, придбаних у регіональних постачальників у загальному обсязі та асортименті товарів кожного Заявника, є незначними;

на кожному регіональному ринку присутня значна кількість суб'єктів господарювання-конкурентів Учасників, і з огляду на це учасники узгоджених дій окремо або разом навіть потенційно не здатні обмежувати доступ регіональних постачальників на

ринок або вчиняти інші дії, що можуть призвести до ущемлення інтересів регіональних постачальників.

Отже, здійснення заявлених узгоджених дій:
не створює бар'єрів на задіяних ринках;
не усуває з ринку діючих суб'єктів ринку;
не спотворює конкуренції на задіяних ринках;
не призводить до інших негативних наслідків.

Отже, заявлені узгоджені дії не призводять до антиконкурентних наслідків і не підпадають під визначення антиконкурентних узгоджених дій, встановлене статтею 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Разом із цим заявниками надано інформацію, яка свідчить про наявність позитивного ефекту від здійснення заявлених узгоджених дій.

VI. Висновки

Отже, враховуючи, що:

учасники узгоджених дій зазначили, що діяльність ТОВ «АРМ» сприятиме розвитку конкуренції та матиме позитивні ефекти як для споживачів (ефект зменшення роздрібної ціни реалізації від *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* % залежно від мережі), так і для постачальників (збільшення товарообороту, доступ до нових ринків збуту, скорочення витрат, зростання вартості бізнесу, збільшення доходу);

очікувані позитивні ефекти від діяльності ТОВ «АРМ» будуть досягнуті протягом *[інформація зазначена заявником, як конфіденційна]* з дати отримання дозволу Комітету та початку діяльності ТОВ «АРМ»,

частки учасників узгоджених дій на задіяних ринках є незначними;

учасники узгоджених дій мають потужних конкурентів на регіональних ринках роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами,

заявлені узгоджені дії не призводять до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції та можуть бути дозволені строком на 3 (три) роки.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Положенням про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 лютого 2002 року № 26-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 7 березня 2002 року за № 238/6526 (зі змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Надати дозвіл на узгоджені дії у вигляді виконання умов договору про спільну діяльність, укладеного між товариствами з обмеженою відповідальністю «Новус Україна» (м. Київ, ідентифікаційний код юридичної особи 36003603), «Вересень Плюс» (м. Кропивницький, Кіровоградська обл., ідентифікаційний код юридичної особи 31774943), «Делікат Ритейл» (м. Черкаси, ідентифікаційний код юридичної особи 42908375), який регулює функціонування торговельно-закупівельного союзу, строком на три роки.